

KOMUNIKAT PRASOWY nr 123/24

Luksemburg, 29 lipca 2024 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-298/22 | Banco BPN/BIC Português i in.

Wymiana informacji między 14 instytucjami kredytowymi w Portugalii przez ponad dziesięć lat może stanowić ograniczenie konkurencji ze względu na cel

Do portugalskiego sądu ds. konkurencji należy ostatecznie ustalenie, czy tak jest

We wrześniu 2019 r. portugalski organ ochrony konkurencji (AdC) nałożył na 14 instytucji kredytowych (w tym sześć największych w Portugalii)¹ grzywnę w łącznej wysokości 225 mln EUR. AdC uznał, że instytucje te naruszyły krajowe i unijne prawo konkurencji, uczestnicząc w obszernej comiesięcznej wymianie szczególnie chronionych informacji przez ponad dziesięć lat w okresie od 2002 do 2013 r. Wymieniane informacje dotyczyły rynków kredytów hipotecznych, kredytów konsumenckich i kredytów dla przedsiębiorstw. Odnosiły się do pewnych aktualnych i przyszłych warunków mających zastosowanie do transakcji, w szczególności marż kredytowych i zmiennych ryzyka, a także zindywidualizowanych danych liczbowych dotyczących produkcji uczestników tej wymiany².

Tę wymianę informacji uznano za „autonomiczną”, ponieważ AdC nie twierdził, że była ona związana z uzgodnioną praktyką ograniczającą konkurencję, taką jak porozumienie w sprawie cen lub podziału rynków. AdC uznał jednak, że stanowi ona ograniczenie konkurencji ze względu na cel. Oznacza to, że zdaniem tego organu waga tej uzgodnionej praktyki jest taka, że nie jest konieczne badanie jej ewentualnego wpływu na rynki właściwe, aby stwierdzić, że narusza ona prawo konkurencji.

Większość uczestniczących instytucji kredytowych³ zaskarżyła decyzję AdC do portugalskiego sądu ds. konkurencji. Twierdzą, że rozpatrywana wymiana informacji nie była sama w sobie wystarczająco szkodliwa, aby mogła zostać uznana za ograniczenie konkurencji ze względu na cel. Wymagane jest zatem zbadanie jej skutków. Dodają, że w każdym razie AdC powinien był uwzględnić kontekst gospodarczy, prawny i regulacyjny tej wymiany.

Portugalski sąd zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem o możliwość i warunki, w jakich wymiana informacji może zostać zakwalifikowana jako ograniczenie konkurencji ze względu na cel.

Trybunał odpowiedział, że **autonomiczna wymiana informacji między konkurentami może stanowić ograniczenie konkurencji ze względu na cel**. Wystarczy, by wymiana ta stanowiła formę koordynacji, która z samej swej natury, w kontekście takim jak obejmujący tę wymianę, jest siłą rzeczy **szkodliwa dla prawidłowego funkcjonowania normalnej konkurencji**. Aby rynek funkcjonował w normalnych warunkach, podmioty gospodarcze muszą **określać w sposób autonomiczny politykę**, jaką zamierzają realizować i **pozostawać w niepewności** co do przyszłych zachowań innych uczestników na tym rynku. W konsekwencji wymiana informacji stanowi formę koordynacji, która może zostać zakwalifikowana jako ograniczenie ze względu na cel, **jeżeli pozwala wyeliminować taką niepewność**. Jest tak wówczas, gdy **wymieniane informacje są poufne i strategiczne w tym znaczeniu, że mogą ujawnić przyszłe zachowanie konkurenta na rynkach właściwych**⁴.

Może tak być w niniejszej sprawie⁵, ponieważ z opisu okoliczności faktycznych przekazanego przez sąd portugalski wydaje się wynikać, że wymieniane informacje dotyczyły w szczególności **zamiarów przyszłej zmiany marż**

kredytowych uczestników wymiany. Ponadto gdyby tak było, biorąc pod uwagę, że marże kredytowe stanowią jeden z parametrów, na podstawie których kształtuje się konkurencja na rynku, **jedynym celem takiej wymiany mogłoby być wyłącznie zakłócenie konkurencji**. Niemniej do sądu portugalskiego należy dokonanie ocen stanu faktycznego niezbędnych do ustalenia, czy rozpatrywana wymiana rzeczywiście stanowi ograniczenie ze względu na cel.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Banco BPN/BIC Português; portugalska spółka zależna Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA); Banco Comercial Português (BCP); Banco Português de Investimento (BPI); Banco Espírito Santo BES, w likwidacji; Banco Internacional do Funchal (BANIF); Banco Santander Totta (za czyny popełnione przez ten bank i przez Banco Popular); Barclays Bank; Caixa Económica Montepio Geral – Caixa Económica Bancária (Montepio); Caixa Geral de Depósitos (CGD); Caixa Central de Crédito Agrícola Mútuo (CCCAM); Deutsche Bank i portugalska spółka zależna Unión de Créditos Inmobiliarios (UCI). Sześć największych instytucji kredytowych w Portugalii zarządzało w 2013 r. 83% wszystkich aktywów bankowych całego portugalskiego sektora bankowego.

² Marża kredytowa jest różnicą między stopą stosowaną wobec kredytobiorcy przez instytucję kredytową a stopą, po której co do zasady refinansuje się ta instytucja. Zmienne ryzyka są stosowane dla powiązania marży kredytowej z każdym poziomem ryzyka klienta – określonego na podstawie takich czynników, jak dochody, wkład finansowy lub koszt nieruchomości danego klienta – w celu zrekompensowania tego ryzyka. Wielkości produkcji to zindywidualizowane w odniesieniu do uczestniczącej instytucji kredytowej dane liczbowe dotyczące kwoty kredytów udzielonych w poprzednim miesiącu. Dane te były przekazywane w sposób zdezagregowany, rozłożone na szczegółowe podkategorie, i nie były dostępne w tej formie z innego źródła w momencie wymiany ani później.

³ Wszystkie oprócz BANIF i Deutsche Bank. Banco Popular został kupiony przez Banco Santander w czerwcu 2017 r.

⁴ Informacjami poufnymi są informacje, które nie są jeszcze znane wszystkim podmiotom gospodarczym działającym na rynku właściwym. Informacjami strategicznymi są informacje mogące ujawnić po połączeniu z już znanymi innymi informacjami strategię, jaką niektórzy z uczestników wymiany informacji zamierzają realizować w odniesieniu do tego, co stanowi jeden lub więcej parametrów, na podstawie których kształtuje się konkurencja na rynku właściwym. Portugalski sąd podkreśla, że rozpatrywana wymiana dotyczyła niedostępnych publicznie lub trudno dostępnych bądź trudnych do usystematyzowania informacji strategicznych. Wymieniane informacje różniły się bowiem od informacji, które instytucje kredytowe zobowiązane są przekazać konsumentom. Poza tym informacje te były wymieniane w sposób zdezagregowany i zindywidualizowany i dotyczyły aktualnych lub przyszłych zachowań (w szczególności zamiarów zmiany strategicznego zachowania w najbliższej przyszłości lub obowiązujących warunków handlowych).

⁵ Chodzi przede wszystkim o informacje dotyczące marż kredytowych. Te marże dotyczą jednego z parametrów, na podstawie których kształtuje się konkurencja na trzech rynkach właściwych (kredytów hipotecznych, kredytów konsumenckich i kredytów dla przedsiębiorstw), wobec czego każda informacja dotycząca przyszłych zamiarów instytucji kredytowych co do ich zmiany stanowi informację strategiczną. To samo dotyczy informacji o przyszłych zmianach zmiennych ryzyka stosowanych do marż kredytowych praktykowanych w zależności od indywidualnego profilu ryzyka klientów. Te ostatnie informacje w połączeniu z informacjami dotyczącymi przyszłych zamiarów co do marż kredytowych umożliwiają bowiem uzyskanie dokładniejszego obrazu strategii cenowych, które zamierzają wdrożyć uczestnicy wymiany. Co się tyczy informacji dotyczących wielkości produkcji, mogą być one łączone z innymi rodzajami informacji wymienianych lub swobodnie dostępnych, aby wywnioskować przyszłe zamiary innych uczestników wymiany lub dostosować ich zachowanie w zakresie jednego z parametrów, na podstawie których kształtuje się konkurencja na tych rynkach.